

54

וזאת הברכה V'Zot HaBerachah

Deuteronomy 33:1-34:12

33

- וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַךְ מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ:

1 This is the blessing with which Moses, God's agent,* bade the Israelites farewell before he died.
- וַיֹּאמֶר יְהוָה מִסִּינַי בָּא וְזָרַח מִשְׁעִיר לְמוֹ הוֹפִיעַ מִהָרִן פֶּאֶרָן וְאָתָה מִרְבֶּבֶת קֹדֶשׁ מִיַּמִּינֹ (אֲשֶׁר הִתְּ) לְמוֹ:

2 He said: הוהי came from Sinai, And shone upon them from Seir; [God] appeared from Mount Paran, And approached from Ribebboth-kodesh,* Lightning flashing at them from [God's] right.*
- אִף חֶבֶב עַמִּים כָּל־קֹדְשָׁיו בְּיָדְךָ וְהֵם תָּכֹן לְרַגְלְךָ יִשְׂאֵל מִדְּבַרְתֶּיךָ:

3 * Lover, indeed, of the people, Their hallowed are all in Your hand. They followed in Your steps, Accepting Your pronouncements,
- תּוֹרָה צִוְּה־לָּנוּ מֹשֶׁה מוֹרְשָׁה קִהְלֹת יַעֲקֹב:

4 When Moses charged us with the Teaching As the heritage of the congregation of Jacob.
- וַיְהִי בִישְׁרוּן מֶלֶךְ בְּהַתְּאַסֵּף רֹאשֵׁי עַם יִחִיד שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל:

5 Then [God] became King* in Jeshurun, When the heads of the people assembled, The tribes of Israel together.
- יְחִי רְאוּבֵן וְאַל־יָמֹת וַיְהִי מִתּוֹ מִסְפָּר:

6 May Reuben live and not die, Though few be his numbers.
- וְזֹאת לִיהוּדָה וַיֹּאמֶר שְׁמַע יְהוָה קוֹל יְהוּדָה וְאַל־עֲמֹו תְּבִיאֵנוּ יָדָיו רַב לוֹ וְעֶזֶר מִצָּרָיו תִּהְיֶה:

7 And this he said of Judah: Hear, הוהי, the voice of Judah And restore him to his people. Though his own hands strive for him,* Help him against his foes.
- וּלְלֵוִי אָמַר תִּמְיָךְ וְאוּרִיךְ לְאִישׁ חֲסִידְךָ אֲשֶׁר נִסִּיתוֹ בַּמָּסָה תִּרְיָבָהוּ עַל־מַי מְרִיבָה:

8 And of Levi he said: Let Your Thummim and Urim Be with Your faithful one, Whom You tested at Massah, Challenged at the waters of Meribah;
- הָאָמֵר לְאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא רָאִיתִיו וְאֶת־אֲחִיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־בָּנָיו לֹא יָדַע כִּי שְׁמָרוּ אִמְרֹתֶיךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ:

9 Who said of his father and mother, "I consider them not." His brothers he disregarded, Ignored his own children. Your precepts alone they observed, And kept Your covenant.
- יִוְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב וְתוֹרֹתֶיךָ לְיִשְׂרָאֵל יִשְׁיִמוּ קְטוֹרֶה בְּאַפְךָ וּכְלִיל עַל־מִזְבִּיחֶךָ:

10 They shall teach Your laws to Jacob And Your instructions to Israel. They shall offer You incense to savor* And whole-offerings on Your altar.
- בֵּרַךְ יְהוָה חֵילוֹ וּפְעָלֵי יָדָיו תִּרְצָה מִחֶץ מִתְּנִים קִמְיוֹ וּמִשְׁנָאָיו מִן־יָקוּמוּן:

11 Bless, הוהי, his substance, And favor his undertakings. Smite the loins of his foes; Let his enemies rise no more.
- לְבִנְיָמִן אָמַר יָדִיד יְהוָה יִשְׁכֵּן לְבֶטֶח עָלָיו חֶפֶץ עָלָיו כָּל־הַיּוֹם וּבֵין כְּתָפָיו שָׁכֵן:

12 Of Benjamin he said: Beloved of הוהי, He rests securely beside [God], Who protects him always, As he rests between God's shoulders.*
- וּלְיוֹסֵף אָמַר מְבֹרָכֶת יְהוָה אֶרְצוֹ מִמְּגֵד שְׁמַיִם מִטֵּל וּמִתְהוֹם רִבְצָת תַּחַת:

13 And of Joseph he said: Blessed of הוהי be his land With the bounty of dew from heaven,* And of the deep that couches below;
- וּמִמְּגֵד תְּבוּאָת שָׁמֶשׁ וּמִמְּגֵד נֶגֶד יְרֵחַ:

14 With the bounteous yield of the sun, And the bounteous crop of the moons;

- 15 With the best from the ancient mountains,And the bounty of hills immemorial;
- 16 With the bounty of earth and its fullness,And the favor of the Presence* in the Bush.May these rest on the head of Joseph,On the crown of the elect of his brothers.
- 17 Like a firstling bull in his majesty,He has horns like the horns of the wild-ox;With them he gores the peoples,The ends of the earth one and all.These* are the myriads of Ephraim,Those* are the thousands of Manasseh.
- 18 And of Zebulun he said:Rejoice, O Zebulun, on your journeys,And Issachar, in your tents.
- 19 They invite their kin to the mountain,Where they offer sacrifices of success.For they draw from the riches of the seaAnd the hidden hoards of the sand.
- 20 And of Gad he said:Blessed be the One who enlarges Gad!Poised is he like a lionTo tear off arm and scalp.
- 21 * He chose for himself the best,For there is the portion of the revered chieftain,Where the heads of the people come.He executed יהוה's judgmentsAnd God's decisions for Israel.
- 22 And of Dan he said:Dan is a lion's whelpThat leaps forth from Bashan.
- 23 And of Naphtali he said:O Naphtali, sated with favorAnd full of יהוה's blessing,Take possession on the west and south.
- 24 And of Asher he said:Most blessed of sons be Asher;May he be the favorite of his brothers,May he dip his foot in oil.
- 25 * May your doorbolts be iron and copper,And your security last all your days.
- 26 O Jeshurun, there is none like God,Riding through the heavens to help you,Through the skies in His majesty.
- 27 * The ancient God is a refuge,A support are the arms everlasting.He drove out the enemy before youBy His command: Destroy!
- 28 Thus Israel dwells in safety,Untroubled is Jacob's abode,* In a land of grain and wine,Under heavens dripping dew.
- ומראש הררי־קדם וממגד גבעות עולם:
- וממגד ארץ ומלאה ורצון שכני סנה תבואתה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו:
- בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרליו בהם עמים ינגח יחדו אפסי־ארץ והם רבבות אפלים והם אלפי מנשה:
- ולזבולן אמר שמח זבולן בצאתך ויששכר באהלך:
- עמים הר־יקראו שם יזבחו וזבחי־צדק כי שפע ימים יילקו ושפני טמוני חול:
- ולגד אמר ברוך מרחיב גד כלביא שכן וטרף זרוע אף־קדקד:
- וירא ראשית לו כי־שם חלקת מחקק ספון ויתא ראשי עם צדקת יהוה עשה ומשפטיו עם־ישראל:
- ולדן אמר דן גור אריה יזנק מדהבשן:
- ולנפתלי אמר נפתלי שבע רצון ומלא ברכת יהוה ים ודרום ירשה:
- ולאשר אמר ברוך מבנים אשר יהי רצוי אחיו וטבל בשמן רגלו:
- ברזל ונחשת מנעלה וכימיה דבאר:
- אין כאל ישורון רכב שמלים בעזלה ובגאותו שחקים:
- מענה אלהי קדם ומתחת זרעת עולם ויגרש מפניך אויב ויאמר השמד:
- וישכן ישראל בטח בדד עין יעקב אל־ארץ דגן ותירוש אף־שמיו יערפו טל:

- 29 O happy Israel! Who is like you, A people delivered by הוהי, Your protecting Shield, your Sword triumphant! Your enemies shall come cringing before you, And you shall tread on their backs.
- אֲשֶׁר־יְיָ יִשְׂרָאֵל מִי כָמוֹךָ עִם נוֹשָׁע בַּיהוָה מִן עֶזְרֶךָ וְאֲשֶׁר־חָרַב גָּאֹנְתְךָ וַיִּכְחָשׁוּ אֵיבֶיךָ לָךְ וְאַתָּה עַל־בְּמוֹתֵימוֹ תִּדְרָךְ:

34

- 1 Moses went up from the steppes of Moab to Mount Nebo, to the summit of Pisgah, opposite Jericho, and הוהי showed him the whole land: Gilead as far as Dan;
- וַיַּעַל מֹשֶׁה מִמִּעְרַבְתּ מוֹאָב אֶל־הָר נְבוֹ רֹאשׁ הַפְּסָגָה אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יַרְחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהוָה אֶת־כָּל־הָאָרֶץ אֶת־הַגִּלְעָד עַד־הָיָם הַיָּם הַמִּזְרָחִי:
- 2 all Naphtali; the land of Ephraim and Manasseh; the whole land of Judah as far as the Western* Sea;
- וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֶת־אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְאֵת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הַמִּזְרָחִי:
- 3 the Negeb; and the Plain—the Valley of Jericho, the city of palm trees—as far as Zoar.
- וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלַיַּעֲקֹב לֵאמֹר לְוָרְעֶךָ אֶתְנַנֶּנָּה הָרְאִיתִיךָ בְּעֵינֶיךָ וְשָׂמָה לֹא תַעֲבֹר:
- 4 And הוהי said to him, “This is the land of which I swore to Abraham, Isaac, and Jacob, ‘I will assign it to your offspring.’ I have let you see it with your own eyes, but you shall not cross there.”
- 5 So Moses the servant of הוהי died there, in the land of Moab, at the command of הוהי.
- וַיָּמָת שָׁם מֹשֶׁה עַבְד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי יְהוָה:
- 6 [God] buried him in the valley in the land of Moab, near Beth-peor; and no one knows his burial place to this day.
- וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּנִי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִן הַבַּיִת פְּעֹר וְלֹא־יָדָע אִישׁ אֶת־קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה:
- 7 Moses was a hundred and twenty years old when he died; his eyes were undimmed and his vigor unabated.
- וּמֹשֶׁה בֶּן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה בָּמָתוֹ לֹא־כָהָתָה עֵינָיו וְלֹא־נָס לַחֹה:
- 8 And the Israelites bewailed Moses in the steppes of Moab for thirty days. The period of wailing and mourning for Moses came to an end.
- וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת־מֹשֶׁה בְּעָרְבַת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמּוּ יָמֵי בְכִי אֲבָל מֹשֶׁה:
- 9 Now Joshua son of Nun was filled with the spirit of wisdom because Moses had laid his hands upon him; and the Israelites heeded him, doing as הוהי had commanded Moses.
- וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נֹון מָלֵא רוּחַ חָכְמָה כִּי־סָמַךְ מֹשֶׁה אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמָעוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:
- 10 Never again did there arise in Israel a prophet like Moses—whom הוהי singled out, face to face,
- וְלֹא־קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה אֲשֶׁר יָדָעוּ יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים:
- 11 for the various signs and portents that הוהי sent him to display in the land of Egypt, against Pharaoh and all his courtiers and his whole country,
- לְכָל־הָאֹתוֹת וְהַמוֹפְתִים אֲשֶׁר שְׁלָחוּ יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָרְעֹה וּלְכָל־עַבְדָּיו וּלְכָל־אֶרְצוֹ:
- 12 and for all the great might and awesome power that Moses displayed before all Israel.
- וּלְכָל הַיָּד הַחַזָּקָה וּלְכָל הַמִּזְרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל: